

ARQUEOREPORT

FULL INFORMATIU DEL GRUP D'ARQUEOLOGIA
"PELEGRÍ CASADES I GRAMATXES"
(Secció d'Història i Art)

Any 5

Núm. 7/41

Gener 2015

TEMPLE DE LES INSCRIPCIONS (PALENQUE)

L'HOME DE LA MÀSCARA DE JADE

Les notícies referents al Temple de les Inscripcions a Palenque eren més aviat escasses fins el 1949, en què l'arqueòleg mexicà Alberto Ruz Lhuillier va descobrir una gran llosa de pedra en el sòl del temple, la va retirar i va aparèixer el començament d'una escala, bloquejada per una gran quantitat de runa que el seu equip va trigar tres anys en deixar-la neta. Al peu de les escales, exactament arran del sòl Ruz va trobar una làpida triangular vertical i els esquelets de sis persones joves, probablement víctimes d'un sacrifici ritual.

En retirar la llosa, s'accedí a una tomba que s'havia salvat del saqueig durant més de 1000 anys. En aquella estança hi ocupava un lloc especial una làpida de pedra de 5 tones amb magnífiques talles, col·locada al damunt d'un sarcòfag. A les parets hi havia uns relleus escultòrics que representaven els nou Senyors de la Nit venerats pels maies. Tot assenyalava la tomba d'un personatge transcendent.

Dins del sarcòfag Ruz hi va trobar les restes d'un home alt, d'uns quaranta anys. El seu cos i el seu rostre estaven coberts de joies de jade, que contrastaven amb el revestiment roig del sepulcre.

Luxosa en gran manera era la màscara funerària, de mosaic de jade, amb curioses incrustacions d'obsidiana i nacre en els ulls.

Suposat bust de Pakal

Les talles de la làpida del sarcòfag constitueixen un valuós símbol del trànsit de l'ànima al regne dels morts. I més concretament, descriuen la transformació d'un cabdill maia en un déu. Avui ja li podem posar un nom a aquest sobirà: PAKAL.

Segons les inscripcions, malgrat tot, Pakal va morir als 80 anys d'edat, en el 683 aC, fet que resulta estrany perquè l'esquelet correspon a un home molt més jove. Durant el seu mandat es va construir el gran palau i Palenque va arribar al punt més àlgid del seu poder. Pakal va transformar Palenque en un important centre cerimonial, on s'hi combinaven antiquíssims rituals relacionats amb el cicle agrícola i un extraordinari culte als avantpassats.

En una societat en la que el culte als morts ocupava un lloc primordial, la tomba de Pakal és la síntesi de tots els rituals funeraris de l'elit maia. Els avantpassats de Pakal estaven instal·lats en una cova situada al costat del seu sepulcre; al mateix temps que tots els seus successors deixaren inscripcions en les que reafirmaven la seva especial relació amb ell.

Aquest temple aixecat sobre una piràmide granada de vuit cossos amb 16 m. d'alçada, deu el seu nom als taulers amb inscripcions jeroglífiques (620 glifs) que es troben en el corredor d'entrada i que junt amb la resta de la construcció es va aixecar per ordre del rei Pakal (603-863 dC.) rei maia que va governar durant el que es coneix com a Període Clàssic.

Màscara i ornaments de jade de Pakal La màscara funerària està realitzada amb 200 fragments de jade muntats sobre una motllura de fusta. Els ulls de nacre i obsidiana. L'esquelet tanmateix, portava altres ornaments de jade: arracades, un collaret i anells en els dits. A la boca hi portava una gran pedra de jade, unes altres en ambdues mans i a cada costat l'acompanyaven dues figures del mateix mineral. La màscara de Pakal està exposada en el Museu Nacional d'Antropologia de Ciutat de Mèxic.

Làpida sepulcral de Pakal el Gran